

نظریه‌های اداره امور عمومی: عقلانیت ابزاری و ارزشی

تألیف:

لی شنگ دونگ

ترجمه:

حسن دانیایی فرد

فیپا

سرشناسه: دونگ، لی‌شنگ Dong, Lisheng

عنوان و نام پدیدآور: نظریه‌های اداره عمومی: عقلانیت ابزاری و ارزشی/تالیف لی شنگ دونگ؛ ترجمه حسن دانایی فرد.

مشخصات نشر: تهران: موسسه کتاب مهربان نشر، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۴۲۶ص: مصور، جدول، نمودار.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۷-۲۰۳-۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا

یادداشت: ران اصلی: Public administration theories : instrumental and value rationalities, 2015

موضوع: مدیریت دولتی

موضوع: Public Administration

موضوع: مدیریت دولتی - روش‌ها

موضوع: Public Administration - Philosophy

شناسه افزوده: دانایی فرد، حسن، ۱۳۰۰ متر: م

رده بندی دیویی: ۱۳۹۷ ۶۰۶۹۴/د ۱۳۰۱

شماره کتابشناسی ملی: ۵۲۲۶۶۱۹

شناسنامه

عنوان: نظریه‌های اداره عمومی: عقلانیت ابزاری و ارزشی ویراستار علمی: ایراهیم صفار کاخکی

مؤلف: لی شنگ دانگ ویراستار علمی: هانیه احمدی

مترجم: دکتر حسن دانایی فرد (عضو هیات علمی طراح جلد: امیرسر نیلوفر مهر

دانشگاه تربیت مدرس) شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۷-۲۰۳-۸

ناشر: موسسه کتاب مهربان نشر نوبت چاپ: اول پاییز ۱۳۹۷

صفحه‌آرا: حسین احمدی تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

دفتر انتشارات: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان لبافی‌نژاد، پلاک ۱۸۹

کدپستی: ۱۳۱۴۹۶۵۳۵۱ تلفن: ۶۶۹۷۳۱۷۵-۶

ایمیل و وب سایت: Info@mehrabanshop.com-MehrabanPub.com

فروشگاه اینترنتی: Ketabemehraban.com تلفن فروشگاه نشر بازرگانی: ۶۶۹۵۳۴۷۵

فهرست

پیش‌گفتار.....	۹
فصل اول: مقدمه.....	۱۳
مروری بر دستاوردهای نظریه‌های اداره امور عمومی.....	۲۰
چهارچوب نظری و نوآوری‌های کتاب.....	۳۰
ساختار کتاب و مبانی و بوط.....	۴۳

بخش نخست:

عقلانیت‌ها

فصل دوم: عقلانیت ابزاری و عقلانیت ارزشی در رشته اداره امور عمومی.....	۴۹
تعاریف رشته اداره امور عمومی.....	۴۹
تعاریف مفاهیم عقلانیت ابزاری و ارزشی.....	۵۹
عناصر پنج‌گانه رشته اداره امور عمومی در دو مکتب.....	۷۰
طبقه‌بندی مکاتب نظریه‌های رشته اداره امور عمومی.....	۹۶

بخش دوم:

تکوین نظریه‌های رشته اداره امور عمومی با جهت‌گیری عقلانیت ابزاری

فصل سوم: اداره امور عمومی سنتی: ظهور عقلانیت ابزاری.....	۱۰۱
پیدایش و سیر تکوین علم اداری.....	۱۰۱
عقلانیت ابزاری در اداره امور عمومی سنتی.....	۱۳۴

۱۴۸	مباحثه
۱۵۵	فصل چهارم: نظریه خصوصی سازی: میراث عقلانیت ابزاری
۱۵۶	مقدمه‌ای بر نهضت خصوصی سازی
۱۵۹	عقلانیت ابزاری خصوصی سازی
۱۶۷	موضوع گیری، رشته‌ای: علم مدیریت (بازار محور)
۱۶۸	مباحثه
۱۷۳	فصل پنجم: مدیریت امور عمومی جدید: خیزش عقلانیت ابزاری
۱۷۳	پیشینه توسعه مدیریت امور عمومی جدید
۱۸۵	عقلانیت ابزاری مدیریت امور عمومی جدید
۱۹۹	مباحثه
۲۰۹	فصل ششم: حکمرانی کل گرا: ادغام عقربیت رشی و ابزاری
۲۰۹	ظهور و توسعه حکمرانی کل گرا
۲۱۶	عقلانیت ابزاری حکمرانی کل گرا
۲۲۶	مباحثه

بخش سوم:

تحول در نظریه‌های رشته اداره امور عمومی با جهت گیری عقلانیت ارزشی

۲۳۵	فصل هفتم: اداره امور عمومی جدید: بیداری عقلانیت ارزشی
۲۳۵	پیدایش و توسعه اداره امور عمومی جدید
۲۵۷	عقلانیت ارزشی اداره امور عمومی جدید

۲۶۸.....	مباحثه.....
۲۷۵.....	فصل هشتم: اداره امور دموکراتیک: میراث عقلانیت ارزشی.....
۲۷۵.....	ظهور و توسعه اداره امور دموکراتیک.....
۲۸۱.....	عقلانیت ارزشی اداره دموکراتیک.....
۲۹۹.....	مباحثه.....
۳۰۳.....	فصل نهم: خدمات عمومی جدید: خیزش عقلانیت ارزشی.....
۳۰۳.....	ظهور و توسعه خدمات عمومی جدید.....
۳۰۷.....	عقلانیت ارزشی خدمات عمومی جدید.....
۳۱۹.....	مباحثه.....
۳۲۷.....	فصل دهم: مدیریت ارزش عمومی یکپارگی عقلانیت‌های ارزشی و ابزاری.....
۳۲۷.....	شکل‌گیری و تکامل نظریه مدیریت ارزش عمومی.....
۳۳۸.....	عقلانیت ارزشی مدیریت ارزش عمومی.....
۳۴۸.....	مباحثه.....

بخش چهارم: نتیجه‌گیری

۳۶۳.....	فصل یازدهم: تفسیرهایی در باب نظریه‌های رشته اداره امور عمومی.....
۳۶۴.....	«تقابل‌های» سه‌گانه در مسیر تکوین نظریه‌های رشته اداره امور عمومی.....
۳۸۱.....	تفسیرهایی در باب نظریه‌های رشته اداره امور عمومی مبتنی بر دو نوع عقلانیت.....
۳۹۱.....	منابع و مآخذ.....
۴۱۳.....	واژه‌نامه.....

پیش گفتار

همه کسانی که دستی در کشورداری داشته‌اند یا دارند، به خوبی واقفند که حکومت‌ها به اتکای دستگاه اداری خود (اداره امور عمومی)، اراده ملی (که در کشورهای مردم‌سالار همان اراده مردم است) را در کشور پیاده‌سازی می‌کنند. سیر تطور تاریخی عمل سازمان‌داری در بخش عمومی (دولتی) نشان می‌دهد که قدمت عملی اداره امور عمومی (که در ایران تحت عنوان مدیریت دولتی شناخته شده است)، به قدمت اقامه حکومت‌هاست. به عبارت دیگر، آن لحظه‌ای که حاکمی در عالم بر آن شد تا حکمی را بر مردم خود جاری سازد، نظام اداری قد بر افراشت. بر این اساس، اداره امور عمومی کشورها به عنوان موضوعی عملی در دستور کار مشاوران و خدام حاکمان و سلاطین قرار گرفت و آن‌ها بر اساس رهنمودها و مشاوره‌های خود، حاکمان را در برپایی انواعی از سیستم‌های اداری یاری می‌دادند. گذشت زمان که شکل‌گیری محافل آکادمیک را در سراسر گیتی در پی داشت، باعث توجه به این علم حیاتی مقوم کشورداری شد. با اندکی تسامح می‌توان نمودن ریلسن تحت عنوان «مطالعه اداری» (در سال ۱۹۸۷) را قانون اساسی اولیه رشته مدیریت دولتی یا همان «اداره محسوب کرد. بر این اساس، نخست، در دامان علم سیاست (سیاست پژوهی) سربرآورد و پس از آن یکی کار و تلاش دانش پژوهان، اعلام استقلال کرد و خود را از بند علم سیاست رهانید. آنان که کشورداری و همهجانبه‌گرایی را از سر تدبیر و تعقل فهم کردند، اهمیت نظام اداری را با تمام وجود خود احساس و آن را در نوشته‌ها و سخنرانی‌های خود ابراز کردند. بر این اساس، دانشمندان و پژوهشگران، تجارب اداره بخش دولتی را در قالب چهارچوب‌ها، نظریه‌ها و مدل‌ها تنویریه کردند. به عبارت دیگر، آنچه کیفیت حکومت‌داری را در نتیجه کشورداری کشورها را تضمین می‌کرد (یعنی عمل مدیریت دولتی) تحت عنوان دانش اداره امور عمومی تنویریه کردند. اکنون با گذشت ۱۲۰ سال از برپایی این رشته، خزانه‌ای عظیمی از دانش اداره امور عمومی بر پا شده است. فهم سیر تطور این دانش می‌تواند در ارتقای دانش توسط دانش پژوهان نقش کلیدی ایفا کند. کتاب حاضر و سیر تطور نظریه‌های اصلی اداره امور عمومی را در قالب شرحی بسیط و تحلیلی عالمانه به خوانندگان ارائه داده است، نویسنده مدعی است، اداره امور عمومی دارای دو ویژگی عمومی و

اختصاصی است. ویژگی اداری و سیاسی، دو ویژگی عمومی اداره امور عمومی است که به ترتیب خود را در دو ویژگی عقلانیت ابزاری و عقلانیت ارزشی ساری و جاری می‌سازند. در پرتو این تقسیم‌بندی، نویسنده با توسل به استعاره پاندول، سیر تطور نظریه‌های کلان اداره امور عمومی را ترسیم می‌کند. بر این مبنا، کتاب در سه بخش و یازده فصل تنظیم شده و نویسنده تلاش کرده است هشت عنوان نظریه اداره امور عمومی را با توسل به دو مرجع استراتژیک عقلانیت ابزاری و عقلانیت ارزشی و پنج عنصر (۱) ارزش‌مندی، (۲) ماهیت انسان، (۳) روش‌شناسی، (۴) نقش دولت و (۵) موضع‌گیری رشته‌ای مورد تحلیل قرار دهد. بنابراین (بعد از ارائه مقدمه‌ای از کتاب در فصل نخست) در بخش اول به تحلیل و شرح انواع عقلانیت می‌پردازد که شامل فصل دوم تحت عنوان «عقلانیت ابزاری و ارزشی اداره امور عمومی» می‌شود. بخش دوم که شامل فصل سوم: اداره امور عمومی سنتی، فصل چهارم: نظریه خصوصی‌سازی، فصل پنجم: مدیریت امور عمومی جدید و فصل ششم حکمرانی کل‌گرا می‌شود، سیر تطور توسعه عقلانیت ابزاری در نظریه‌های اداره امور عمومی را مورد بررسی قرار می‌دهد. در بخش سوم که شامل فصل هفتم: اداره امور عمومی جدید، فصل هشتم: اداره دموکراتیک، فصل نهم: خدمات عمومی جدید و فصل دهم: مدیریت ارزش عمومی است، به تحلیل ظواهر و رونق عقلانیت ارزشی در نظریه‌های اداره امور عمومی می‌پردازد و در بخش چهارم: که شامل فصل یازدهم: تحلیل تطبیقی عقلانیت ابزاری و ارزشی است، به مقایسه هشت نظریه فوق در پرتو عقلانیت ابزاری و ارزشی می‌پردازد.

بر این اساس این کتاب مدعی است هر نظریه کلان اداره امور عمومی، در جایی از عقلانیت ابزاری و ارزشی را در خود دارد که جلوه‌های آن‌ها را می‌توان در (۱) ارزش محوری، (۲) ماهیت انسان، (۳) روش‌شناسی تولید دانش، (۴) نقش دولت و (۵) موضع‌گیری رشته‌ای مشاهده کرد. این هشت نظریه کلان، هشت دسته نظام اداری است که به صورت نظری دسته‌بندی شده است.

از آنجایی که Public Administration هم به عنوان عمل و هم علم مدیریت دولتی در ایران متداول شده است و نظریه این که اصطلاح Public Management نیز در ادبیات مدیریت دولتی باب شده است، برای جلوگیری از تداخل جوهره معنایی در هر جایی از کتاب که به اداره امور عمومی بر می‌خورید

منظور همان Public Administration است و هر جا با مدیریت امور عمومی بر مواجه می شوید، منظور Public Management است. به همین ترتیب، اداره امور عمومی سنتی اشاره به Traditional Public Administration، اداره امور عمومی جدید اشاره به New Public administration و مدیریت امور عمومی جدید اشاره به New Public Management دارد.

در این راستا معادل‌های تکراری در سراسر متن قبل از مطالعه کتاب می‌بایست مد نظر قرار داد. زیر نویس‌ها به شما کمک می‌کند تا اگر واژه‌ای یا اصطلاحی توسط مترجم خوب فهم نشده یا حتی اشتباه ترجمه شده است با اصلاح خود متن را مطابق آن تصحیح کرده و مطالعه کنید. در این راستا معادل‌های فارسی واژه‌های انگلیسی در این کتاب را مد نظر قرار دهید.

۱. دولت معادل government و حکومت معادل state قرار داده شده است. اگرچه در رشته علوم

سیاسی دولت را معادل state و حکومت را معادل government بکار می‌برند.

۲. قضیه، قضایا معادل proposition(s) مد نظر گرفته شده است.

۳. دلالت، دلالت‌ها معادل implication(s) نامیده شده است.

۴. «علمی- دانشگاهی» یا آکادمیک معادل academic برگزیده شده است.

۵. نگاه معادل perspective انتخاب شده تا از چشم‌انداز (vision) و (landscape) پارادایم

(paradigm) و دیدگاه (view) متمایز باشد.

۶. سوژه و ایزه معادل به ترتیب subject و object انتخاب شده است.

subject اشاره به موضوع مطالعاتی در متون آکادمیک دارد: برای مثال سوژه اداره امور عمومی به

عنوان یک رشته، «اداره امور عمومی» است و ایزه اداره امور عمومی به عنوان یک رشته، هستار حقیقتی و

بودگی «اداره امور عمومی» به عنوان موجودی عینی است (البته در این متن نویسنده به نظر چنین استفاده

کرده است). برخی ایزه را مفعول سوژه می‌دانند. برای مثال اداره امور عمومی مفعول سوژه اداره امور

عمومی به عنوان یک رشته است.

۱. اجتماع‌محوری معادل communitarianism که نوعی فلسفه اجتماعی است و در تقابل با

- نظریه‌هایی است که بر محوریت فرد تأکید می‌کند و اصالت را به اجتماع می‌دهد تا فرد.
۲. اداره امور عمومی با محوریت حقوق معادل jurisprudence oriented public administration است که یک دوره دکتری در رشته اداره امور عمومی است و ترکیبی از حقوق، خط‌مشی عمومی و طرح‌ریزی (planning) است.
۳. طرح‌ریزی معادل planning قرار داده شده است، تا با برنامه‌ریزی programming یکی تصور نشود. مرم plan, program, project را مد نظر قرار دهید.
۴. روح عمومی معادل public spirit انتخاب شده است که به معنای علاقه فعال به رفاه عمومی و خیر جامعه است (در اینجا معادل خیرخواهی عمومی هم ذکر شده است).
۵. کارگزاران کشوری معادل civil servants قرار داده شده است.
۶. theoretical construction معادل ساخت نظری قرار داده شده است (بعضاً بر ساخت نظری هم ذکر شده است).
۷. موازنه و مراقبه معادل and balance قرار داده شده است که به موازنه قدرت و مراقبه قوای سه‌گانه (مقننه، مجریه و قضائیه) از همدیگر اشاره دارد.
۸. کارویژه، کارویژه‌ای، کارویژه‌گرایی معادل به ترتیب function, functional, functionalism قرار داده شده است. اگرچه در متون ترجمه‌ای معادل کارکرد، کارکردی و کارکردگرایی نیز ذکر شده است ولی چون کارکرد اشعار به عملکرد دارد به نظر کارویژه مناسب‌تر می‌نمایاند.
۹. خیر عمومی معادل common good قرار داده شده است که بعضاً معادل commonwealth یا common weal, general welfare هم دارد. در فلسفه، اقتصاد و علم سیاست به آنچه منفعت یا منافع همگان را در بر دارد، اشاره دارد.
۱۰. با قدری تسامح در سراسر متن عینی معادل objective و ذهنی معادل subjective قرار داده شده است. برخی‌ها این معادل را واقعی به معنای کامل این دو واژه نمی‌بینند و سوپوزکتیو را صحیح می‌دانند. اولی را صفت ابژه و دومی را صفت سوژه می‌دانند (به صورت مصدر جعلی در

فرانسه به ابژکتیویته و سوژکتیویته تغییر می‌شود). برخی معتقدند که از سر ناآگاهی در ایران این دو واژه به عینی و ذهنی ترجمه شده است. اگرچه بسیاری از اندیشمندان در حوزه علوم اجتماعی و انسانی از این دو استفاده کرده‌اند. برخی‌ها مدعی‌اند که ابژه به معنای مفعول و چیزی است که فعل بر آن واقف می‌شود و یا مورد بحث و شناسایی قرار می‌گیرد و به همین خاطر در بسیاری از متون ابژه را به عنوان متعلق شناسایی و یا متعلق ادراک ترجمه می‌کنند اما سوژه به عنوان موضوع ادراک شناخته می‌شود و آن را فاعل شناسایی ترجمه کرده‌اند. بر این اساس در متن این معادل‌ها را مد نظر قرار دهید (سوژه و ابژه، ذهنیت و عینیت از نظر سید احمد فرید در دایره المعارف ظهور مطالعه فرمایید).

۱۱. شاخص معادل index، شاخصه نشانگر معادل indicator قرار داده شده است تا از هم متمایز شوند.

۱۲. سنجش معادل assessment ارزشیابی معادل evaluation و اندازه‌گیری معادل measurement قرار داده شده است. کتاب اندازه‌گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی دکتر علی‌اکبر سیف انتشارات دوران را ببینید.

۱۳. معادل ارزش‌گذاری برای appraisal قرار داده شده است. اگرچه با assessment مترادف بکار برده می‌شود.

۱۴. حاکمیت مردمی معادل popular sovereignty قرار داده شده است که بعضاً معادل sovereignty of the people هم ذکر شده است. بر اساس این اصل اقتدار و حق فرمانرانی حکومت و دولت آن بر رضایت مردم استوار است و رضایت مردم ضامن پایداری آن است و از طریق نمایندگان منتخب آن را به حکومت و دولت واگذار می‌کنند تا بر جامعه اعمال کنند.

۱۵. قانون‌محوری معادل constitutionalism قرار داده شده است. بر اساس این اصل حق فرمانرانی حکومت و دولت برخاسته یا منفعت از یک قانون مادر (برای مثال قانون اساسی، قانون عمومی یا مجموعه‌ای از قوانین) است و به وسیله این قانون مادر نیز محدود می‌شود. از این رو معادل قانون اساسی‌گرایی شاید جامعیت لازم نداشته باشد چون برخی از کشورها دارای قانون اساسی

- نیستند، شاید معادل قوانین اساسی به نظر بهتر می‌آید. اگرچه بعضاً معادل دولت محدود limited government گرفته شده است ولی این معادل صرفاً یکی از تفاسیر آن است. بطور کلی اشاره به تلاش‌ها برای جلوگیری از دولت مستبد دارد.
۱۶. دولت مبتنی بر قانون constitutional government بر اساس توضیحات بند ۲۱ دولت مبتنی بر قوانین اساسی یا دولت مبتنی بر قانون انتخاب شده است.
۱۷. نظام منشور (منشور) اخلاقی معادل code of conduct که اشاره به مجموعه قواعد حاکم بر رفتارهای اجتماعی، مسئولیت و قواعد دینی یا اعمال صحیح برای یک فرد دارد. برخی‌ها آن را منشور اخلاقی نام می‌نهند.
۱۸. دپارتمان(ها)، معادل department(s) بکار رفته شده است که در برخی جاها معنای وزارتخانه نیز از آن ساطع می‌شود.
۱۹. معادل بازآرایی (قالب‌بندی، پدیداری) remolding که اشاره به تغییر ظاهر (appreance) و ساختار (structure) و منش (character) پدیده دارد.
۲۰. حوزه اختیارات معادل jurisdiction قرار داده شده است. اشاره به قدرت رسمی برای اتخاذ تصمیم‌ها و داورهای قانونی دارد.
۲۱. معادل دورکیم‌گرایی جدید برای neo-Durkheimian قرار داده شده است.
۲۲. فردگرایی در روش‌شناسی معادل methodological individualism قرار داده شده است که بر اساس آن مرکز ثقل تبیین پدیده‌های اجتماعی انگیزه‌ها و کنش‌های عاملی فردی است. پس موضوع مورد مطالعه علوم اجتماعی و انسانی فرد انسانی است.
۲۳. اداره امور بدون مردم (مردمی بودن) اشاره به administration without being public دارد که به نظر می‌رسد ناظر بر administrative management ادعایی ویلسن دارد که در آن عبارت واژه public وجود ندارد.
۲۴. حکومت یا دولت خدمتگزار معادل positive state در نظر گرفته شده است که بر اساس آن چنین

- حکومتی کالای عمومی نظیر تنظیم انحصارهای طبیعی، آموزش، بهداشت، حفظ محیط زیست و... فراهم می کنند. این واژه را از جناب دکتر ابولفضل شکوری استاد علوم سیاسی وام گرفته ام.
۲۵. مراتب اجتماعی معادل social orderings قرار داده شده است که اشاره به انواع رتبه بندی ها در جامعه دارد که بر محتوای خط مشی نیز تأثیر می گذارد.
۲۶. حق فرمانرانی یا اقتدار معادل authority قرار داده شده است تا از اختیار در مقابل جبر قدری متمایز گردد. اگر چه در متون معادل اختیار هم قرار داده شده است.
۲۷. برای فهم عدالت به مثابه انصاف کتاب ذیل را مطالعه بفرمایید.
رالز، جان. عدالت به مثابه انصاف، یک بازگویی، ویراسته ارین کلی، ترجمه عرفان ثابتی، نشر ققنوس، اسفند ۱۳۸۳.
۲۸. هیئت های قانون گذاری معادل legislative bodies در نظر گرفته شده است که دارای قدرت قانون گذاری هستند و غالباً قوه مجریه را کنترل می کنند.
۲۹. میان کارویژه ای معادل case-functional استفاده شده است که همان بین واحدی یا بین معاونتی یا بین وزارت خانه ای معنا می دهد.
۳۰. درباره اسامی خارجی کتاب باید متذکر شد که در متون مختلف معادل های مختلف بکار برده شده است. برای مثال معادل Buchanan بیوکنن، بوخانان، بیوکنان استفاده شده است. معادل simon اکثراً سایمون بکار گرفته اند ولی سایمن نیز استفاده شده است. ویلسون یا ویلسن را معادل Willson انتخاب کرده اند. بنابراین مترجم این کتاب متخصص تلفظ اسامی نیست آنچه بابت تر است استفاده شده است.
۳۱. نظام اداری تاچر (هر نخست وزیر یا رئیس جمهوری) معادل Thacher administration انتخاب شده است که دولت تاچر یا کابینه تاچر هم گفته شده است.
۳۲. متن گرایی معادل contextualism انتخاب شده است که مجموعه ای است از دیدگاه ها در فلسفه که بر بستر محیط بر یک رفتار، کنش و یا رخداد تأکید دارد و فهم آنها در پرتو آن بستر میسر است

یا وابسته به آن بستر است.

۳۳. اصول اخلاقی (ethics) و اخلاقیات (morality)، هر دو اشعار به کردار «درست» و «نادرست» دارند. اگرچه بعضاً به صورت مترادف بکار برده می‌شوند ولی متفاوت هستند: اصول اخلاقی (ethics) اشاره به رعایت قواعد تحمیلی توسط یک عامل خارجی (مانند منشور رفتار در محل کار یا اصول مذاهب) دارد. اخلاقیات (morality) به اصول مورد اعتقاد خود فرد در مورد آنچه «درست» و آنچه «نادرست» محسوب می‌شود اشاره دارد.

۳۴. اصول سازمانی مبتنی بر کارویژه معادل function-oriented organizational principles قرار داده شده است.

۳۵. منابع و مأخذ (منابع) یا دستگاه معادل‌های به ترتیب resources and sources قرار داده شده است تا از هم متمایز شوند.

۳۶. فرضیه گروه نامتشکل rabble hypothesis را می‌توان به زبان ساده به «فرضیه هر که برای خودش» نیز تعبیر کرد.

بنا به میان رشته ای بودن اداره امور عمومی ممکن است جمله‌ای یا کلمه‌ای را آن طور که قصد نویسنده بوده خوب درک نکرده باشد، اصطلاحی بجا استفاده نکرده باشد، یا اصطلاحی جا افتاده است را تغییر داده است یا جمله‌ای را غلط ترجمه کرده باشد یا جمله‌ای را در جایجایی یا تایپ یا صفحه‌آرایی دچار نوساناتی شده است که جمله را تغییر داده است، همه این بدین‌ها در کتاب هر مترجم و هر مؤلفی ممکن است به چشم بخورد، اگرچه باید همه تلاش و کوشش‌ها بر کاهش این خطاها صورت گیرد ولی امکان خطا قابل انکار نیست. همه کسانی که این کتاب را می‌خوانند بدانند مترجم ادعای کاملیت و جامعیت ترجمه خود را ندارد و مدعی همه فهمی نیست. تلاش کرده است متنی که خود مطالعه کرده است در قالب ترجمه فارسی ارائه دهد. متن انگلیسی آن در سایت‌ها موجود است. هر جمله‌ای که فهم آن دشوار است یا به نظر رسا نیست می‌توان با مراجعه به متن اصلاح کرد. واژه‌ها و اصلاحات زیرنویس می‌تواند به این کار کمک کند. اگر معادلی به نظر خواننده صحیح نیست یا وافی به معنا نیست

با جایگزینی معنای خود، کتاب را مطالعه کند. هرکسی خطاهای فهمی و ترجمه‌ای مترجم را گوشزد کند ولو به زبانی تند و زبان نامعقول در جامعه علمی مایه مباهات مترجم است و آموختن از هر کسی ولو از کسانی که به باور ما ادب و متانت لازم نقد ندارند مفید به فایده خواهد بود. با همه این موارد مسئولیت نهایی صحت ترجمه بر عهده مترجم است.

ذکر این نکته حائز اهمیت است که تالیف یا ترجمه کتاب یک چیز است و تایپ و ویرایش کتاب و همین طور نظر و مدیریت خود انتشارات چیز دیگری است. گاهی انتشارات نسخه اولیه پر از اشتباه را بجای نسخه نهایی چاپ کرده و نویسنده بعد از چند سال تازه فهمیده است چه بر سر کتاب آمده است. گاهی کتاب اصلاح شده و انتشارات اصلاحات را انجام داده ولی بقیه کتاب را بهم ریخته است. این اتفاق در انتشارات معتبر دانشگاهی هم اتفاق افتاده است که بعضاً ویراستار معنای جمله را به سلیقه خود به هدف روان کردن جمله تغییر داده است.

این کتاب برای تدریس در دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری با شرح و بسط‌ها یا قبض و بسط‌های اساتید درس در کنار کتاب «نهضت‌های سیریت در بخش دولتی: گذشته، حال و آینده» که توسط انتشارات سمت انتشار یافته است می‌تواند تصویر جامعی از «دانش اداره امور عمومی» ارائه دهد. بی‌تردید دقت نظری علمی و تعهد آکادمیک سرکار خانم زینبیه احمدی این کتاب را به نثری جذاب تبدیل کرده است و مترجم مراتب قدردانی و سپاس خود را از ایشان اعلام می‌دارد. از جناب سید کاظم حسینی که دوبار متن را مطالعه و نکات مهمی گوشزد کردند نیز قدردانی می‌کنم.

حسن دانایی‌فرد

۱۳۹۷/۱/۲۸